

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / telefon uredništva 2440, uprava 2450
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasni po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Ves svet proti ponižanju Abesinije

Ogorčenje javnosti narašča - Nezadovoljstvo tudi v delu francoske javnosti - Male države z Rusijo odklanjajo pariški predlog in groze z izstopom iz Društva narodov - Abesinija odklanja, Anglija se umika

ZENEVA, 13. decembra. Ogorčenje, ki se je pojavilo v angleški in ameriški javnosti proti pariškemu predlogom za likvidacijo vojne med Italijo in Abesinijo, se je razširilo tudi med drugo evropsko javnostjo, zlasti pa v manjših državah. Po tudi v Franciji so levičarski krogi, ki so zadnjič omogočili nadaljnji obstoj Lavalove vlade, tako ogorčeni, da obstoja resna nevarnost nove ostre akcije proti Lavalu, ki naj zruši njegovo vlado. V Angliji je nezadovoljstvo še naraslo in omajalo že stališče vlade, ki je pričela očito popuščati in ne vztraja več odločno na izvedbi pariškega predloga. Minister za Društvo narodov Lord Eden, ki se mudi sedaj tu, je dobil od svoje vlade pooblastilo, da postopa v Ženevi po svoji preudarnosti kot »dober član Društva narodov«.

Veliko nezadovoljstvo se je pojavilo tudi med oficelnimi delegati posameznih držav, katerim se je pridružila tudi Rusija. Države male antante, Jugoslavija, Češkoslovaška in Romunija, obe drugi članici balkanske zveze Turčija in Grčija ter Bolgarija, Finska in nekatere druge države so imele včeraj sestanek svojih delegatov, na katerem je bilo sklenjeno, da vložijo pri Društvu narodov oficelen protest proti pariškemu predlogu, ki pomeni izigravanje in kršenje pakta Društva narodov. Te države ne morejo pod nobenim pogojem sprejeti predlogov, s katerim bi se Italija še nagradila za svojo agresivno politiko proti Abesiniji kot članici Društva narodov, katero je samovoljno napadla. Ako hočejo velesile delati mimo in preko Društva narodov in interesov večine članic Društva narodov, potem smatrajo te države tako postopanje za kruto žalitev ter bodo iz tega izvajale posledice. Nadaljnje sodelovanje v Društvu narodov se mora izvajati odločno proti vsem, malim in velikim. Zaradi tega te države odklanjajo vsako kupčijo na račun neodvisnosti in nedotakljivosti Abesinije kot članice Društva narodov. Ta sklep je z ozirom, da se mu je v polni meri pridružila tudi velesila Rusija, dobil še poseben poudarek. Edina država, ki se je postavila na drugačno stališče, je Poljska, ki se je v vsem pridružila predlogu.

Po odporu, ki se je pojavil v svetovni javnosti ter tudi v samem Društvu narodov, se zdi, da bo Anglija opustila podpiranje pariškega predloga, dasi ga je odobrila. Iz zagate se bo skušala izvleči s tem, da Društvo narodov predloga ne more sprejeti, ker ni v duhu njegovega pakta ter da predlog odklanja

tudi Abesinija. Iz Adis Abebe poročajo namreč, da bo Abesinija na predlog oficelno šele odgovorila, toda abesinski cesar je takoj po prejemu predloga povabil k sebi poročevalce listov in jim izjavil, da Abesinija odklanja take mirovne ponudbe, ki pomenijo zanjo največjo žalitev in dajejo Italiji abesinska ozemlja, ki jih njena vojska doslej ni mogla zasesti in jih tudi nikoli ne bo. Ako bi tudi cesar sprejel tak mir, bi nastala v Abesiniji revolucija, ki bi ga vrgla s prestola, abesinski narod pa bi dalje vodil vojno proti Italiji do popolnega uničenja Abesincev ali Italijanov v njihovih kolonijah.

Na predloge tudi Italija še ni odgovorila, splošno pa se sodi, da bo izkoristila pariški predlog, ker upa, da se na ta način reši poostrežne sankcije. Pogajanja bi potem zavlačevala tako dolgo, da bi dosegla na bojišču zaželjene uspehe. Italija stoji namreč na stališču, da se mora tudi izvajanje dosedanjih sankcij takoj ustaviti, ako sprejme pariški predlog

kot bazo za pogajanje, dočim sama ni pripravljena ustaviti sovražnosti proti Abesiniji. Mimo tega upa Italija, da se ji bo posrečilo izsiliti še veliko več, kakor ji ponuja pariški predlog in doseči nazadnje popolno uresničenje njenih ciljev.

V taki atmosferi se je pričela včerajšnja seja odbora 18. šele ob 17.45 popoldne. Na njej so govorili Laval, Eden in poljski delegat Komarnicki. Seja je trajala samo 1 uro in je bila nazadnje zaključena s sklepom, naj se sklep o poostrežvi sankcij proti Italiji odgodi za tako dolgo, da dospejo odgovori Italije in Abesinije na pariški predlog. Zanimivo je, da je Eden na tej seji izjavil, da Anglija ne vztraja pri sprejetju tega predloga, ampak je pripravljena razpravljati tudi o vsakem drugem, ki ga postavi Društvo narodov. Po razpoloženju, ki je po tej seji nastalo, je zelo verjetno, da bo Društvo narodov predlog odklonilo in sklenilo kljub vsemu poostrežne sankcije proti Italiji.

Avstrija zapušča Italijo?

Kancelar Schuschnigg potuje v Prago, da nasloni Avstrijo na malo antanto

BERLIN, 13. decembra. Dunajski listi napovedujejo obisk avstrijskega kancelarja dr. Schuschnigga v Pragi in pravi, da bo zasebnega značaja, v resnici pa gre za veliko politično zadevo. Avstriji postaja namreč protektorat Italije vsak dan neprijetnejši in bi se ga rada osvobodila ter se priključila mali antanti. Dunajski listi pišejo že o »skupnih interesih« podonavskih držav. Avstrijski delegat Pflügl je izjavil v Ženevi v imenu Berger-Waldenegga, da odklanja Avstrija sankcije, ker ji je zveza z Italijo važnejša kot Društvo narodov. Sedaj se je pa zaradi avtoritete Anglije in

angleško-francoskega sodelovanja avstrijsko stališče močno spremenilo. Dne 1. januarja zapade v plačilo anuiteta posojila v Londonu. Avstrija zaradi tega ne ve, kam bi šla. Italija je zaradi zaposlitve v Abesiniji umaknjena iz srednje Evrope. Gospodarski položaj Avstrije je obupen. Anglija, ki ima velik interes na spremembi kurza v Avstriji, bi se zaenkrat zadovoljila že z odstopom Berdvema stoloma; Italija jo je pustila na dvema stoloma; Italija jo je pustila na cedilu, Angliji se je pa zamerila in tako bo sedaj Schuschnigg potoval v Prago, da naveže stike z malo antanto.

Na abesinskih bojiščih nič novega

Italijani ne bodo več mogli naprej — Abesinska izjava o bombardiranju Desije

LONDON, 13. decembra. Po poročilih iz Abesinije ni bilo včeraj na bojiščih nobenih pomembnejših dogodkov. Tudi italijansko poročilo je zelo kratko in pravi, da ni nobenih sprememb. Iz italijanskega glavnega stana se izve, da dela Italijanov velike težkoče oskrbovanje armade na fronti z živili in municijo. Malo upanja je, da bi Italijani mogli z novo ofenzivo prodreti dalje od črte, ki jo imajo sedaj na severu zasedeno. Abesinski cesar je izbral sedanji mir na fronti za obisk nekaterih postojank. Na fronto je prispel z letalom in se nato vrnil v Desije.

ADIS ABEBA, 13. decembra. Ob priključitvi italijanskega uradnega poročila o bombardiranju Desije je izdala tudi abesinska vlada poročilo, v katerem pravi, da so italijanske trditve, da niso vedeli za obstoj bolnišnice v Desiji, popolno-

ma neutemeljene. Italijanska agenta Brille in Corbione, ki sta prej živela v Desiji, sta bila o tem dobro poučena. Mimo tega je bila bolnišnica prijavljena mednarodnemu Rdečemu križu v Ženevi. Filmski operaterji so bombardiranje bolnišnice filmali in bodo ti filmi najboljši dokaz pred vsem svetom. Tudi tuji novinarji, ki so bili v Desiji, lahko dokažejo, da z znakom Rdečega križa ni bila storjena nobena zloraba, kakor trdijo Italijani.

VATIKAN PROTI BOŽIČNEMU DREVESCU.

RIM, 13. decembra. Na fašistično iniciativo se je v Italiji odpravil običaj postavljanja božičnih drevesc ob Božiču. To akcijo je pozdravil tudi Vatikan, ki naglašja, da je božično drevesce ostanek poganskih običajev.

Na tacišču domače politike

Reorganizacija Jugoslovanske nacionalne stranke

Te dni je bil v Beogradu važen sestanek predsednika JNS g. Uzunovića in generalnega tajnika g. dr. Alberta Kramerja z glavnimi predstavniki stranke iz vse države. Na sestanku so razpravljali o pozitivni delu in reorganizaciji stranke in sprejeli važne zadevne sklepe. V zadnjem času se opaža povsod novo živahno gibanje organizacij JNS. Tudi v Srbiji se je pokazalo, da nove razmere niso ubile moči stranke, ampak so samo razčistile položaj in pojme. Teren za novo delo je pripravljen in ugoden. Prav tako se vrše tudi drugod, zlasti v Sloveniji, zadnje dni novi sestanki organizacij JNS. Na vseh teh sestankih se kaže odločna volja stranke, da je treba vztrajati in delati. Razvoj dogodkov dokazuje, da naša notranja politika ne bo mogla s tirov, ki jih je določil januar 1. 1929. in ki jih je v svojem narodnem ter državnem edinstvu tako močno utrdila prav JNS. Treba je samo, da se JNS reorganizira idejno na temeljih pohorske deklaracije in stvarno z novim, intenzivnejšim delom njenih krajevnih, sreskih in banovinskih organizacij.

Delo skupščinskih odborov

Odbor narodne skupščine za proučevanje osnutka novega zakona o gospodarskih zadrugah je v torek po govoru kmetijskega ministra dr. Stankovića v načelu odobril predlog s 14. proti 7. glasovom. Prihodnja seja odbora, na kateri se bo pričela podrobna razprava, bo sklicana pismeno. V sredo je pa odbor za proučevanje zakonskega osnutka o prekrških nadaljeval načelno debato in jo tudi zaključil s sprejetjem predloga. Pridno zbirajo tudi razni poslanski klubi, ki razpravljajo o političnem položaju in bodoči taktiki v skupščini. Veliko agilnost kaže Klub neodvisnih poslancev, ki sloni na načelih pohorske nacionalistične deklaracije.

Hodžerov sestanek v Zagrebu. Te dni so se zbrali v Zagrebu glavni zaupniki Jugoslovanske narodne (ljudske) stranke iz Hrvatske in Slovenije ter razpravljali o širjenju stranke med Hrvatini in Slovenci. Sestanka se je udeležil tudi Hodžera. Kako mislijo stranko razširiti pri nas, kjer nima nobenih tal in jih nikoli ne bo imela, javnosti niso povedali. Škoda časa in truda.

Splošni državljanski zakonik. Pravosodno ministrstvo je izdelalo osnutek splošnega državlanskega zakonika in ga je poslalo v presojo univerzam, sodiščem itd. Ko bodo izvršene korekture po eventualnih nasvetih strokovnjakov, teoretikov in praktikov, bo načrt predložen narodni skupščini, da ga sprejme.

POMORSKA KONFERENCA.

LONDON, 13. decembra. Zahteva Japonske na pomorski konferenci za pariteto z Anglijo in Ameriko ustvarja vedno več težkoč. Vsa pogajanja so dospela že sedaj na mrtvo točko in se splošno sodi, da se bo konferenca v kratkem zaključila brez vsakega rezultata.

NOVA USTAVA EGIPTA.

KAHIRA, 13. decembra. Kralj Fuad je že pristal na to, da se v Egiptu ustanovi ustava iz leta 1920.

5 stanovske fronte

Privatni nameščenci!

od Vas samih je odvisno, kako se bo uzakonilo razširjenje pokojninskega zavarovanja na vso državo

V včerajšnji številki Vašega cenj. lista, kakor tudi v »Jutru« čitamo oglas, s katerim poziva Medstrokovni odbor v Mariboru, da se udeleže današnjega javnega zborovanja, kjer naj se — po enoletnem molku — ponovno objasni problem razširjenja pokojninskega zavarovanja priv. nameščencev na vso državo.

Ko to čitamo, ne moremo preko tega, da ne bi vseh nameščencev brez ozira na to, ali so pri nas včlanjeni ali ne, opozorili na našo polemiko, ki smo jo vodili z Medstrokovnim odborom v Mariboru v mesecu decembru l. l. in januarju letošnjega leta.

Dokazali smo, da Medstrokovni odbor v Mariboru ni in ne more biti neke vrste višja stanovska instanca, ker loči nameščence po njihovem političnem prepričanju in pozablja pri tem na oni vzvišeni cilj, ki bi ga moral zastopati, to je zastopanje izključno stanovskih interesov vsega privatnega nameščenstva.

Drug še važnejši dokaz, ki smo ga iznesli in nepobitno podkrepili v naši javni polemiki, je ta, da je delovanje Medstrokovnega odbora v Mariboru osobito v pogledu razširjenja pok. zavarovanja privatnih nameščencev na vso državo, dokler zastopa lanskoletno tezo, interesom priv. nameščenstva škodljivo. V sled tega pozivamo vse privatne nameščence, da se od tega Medstrokovnega odbora, ki sklicujejo razna zborovanja samo v prozorne namene, ne da begati in zavajati v smer, od katere uresničitve bi obstojala resna nevarnost, da izgubimo še bore to, kar imamo.

Poleg vseh zahtev, ki jih je iznesla naša Zveza društev priv. namešč. v Ljubljani, tako v pogledu bolniškega kakor tudi pokojninskega zavarovanja na vseh ineredajnih mestih, gledamo osobito na vprašanje pokojninskega zavarovanja povsem drugače nego Medstrokovni odbor v Mariboru. Ker moramo vzeti v obzir in zaščito pridobljene pravice, ki si jih je priborilo nameščenstvo iz dravske banovine v toku 25 let, zahtevamo decentralistično ureditev organiziranja unificiranega nameščenskega pok. zavarovanja.

Za dravsko banovino in za Dalmacijo naj ostane sedež Pok. zavoda v Ljubljani, sedež ostalih nosilcev bodi v Zagrebu, Beogradu in Sarajevu. Vsi zavodi naj imajo svoje samouprave, kakor jih ima sedaj Pok. zavod v Ljubljani. Zastopniki vseh zavodov naj bi se sestajali na skupnih konferencah, na katerih bi razpravljali o zadevah, ki se tičejo njihovega enotnega izvajanja pok. zavarovanja v vsej državi. Ljubljanski Pok. zavod pa naj začasno izvede v tem slučaju administracijo zavarovanja za vso državo ter pripravi osnovno organizacijo upravnega aparata za poedine nove zavode. Vse te določbe pa naj bi imele samo prehodni značaj do končne ureditve novih zavodov.

Odklanjamo pa vsako centralistično ureditev nameščenskega pok. zavarovanja, pa naj bo ta sedež v Ljubljani ali pa kje drugje!

Iz tega razloga tudi ne moremo sprejeti nobene dopolnitve sedanjih samoupravnih organov ljubljanskega Pok. zavoda z novimi člani iz pokrajin izven Slovenije in Dalmacije.

Na beograjski anketi dne 16. novembra 1934, ki jo je sklical minister za socialno politiko, je bil iznešen od strani g. Matjašiča, direktorja Suzorja, predlog, naj bi se izvedla razširitev nam. pokojninskega zavarovanja skupno z delavskim starostnim zavarovanjem in bi na ta način prevzel posle nam. pok. zavarovanja delno Suzor, kar bi značilo velik korak nazaj. S tem predlogom se strinjajo pa tudi sklicatelji današnjega zborovanja. Proti vsem tem nakanam, ki prihajajo celo iz znane skupine organiziranih privatnih nameščencev pod protektoratom takozvanega Medstrokovnega odbora, se je naše trezno priv. nameščenstvo, ki ima v Zvezi društev v

Ljubljani svojo čvrsto braniteljico in zaščitnico, postavilo z vso energijo v bran, v svesti si, da bi bili njega eminentni interesi, ki jih predstavljajo njihove ustanove kakor so Pok. zavod in Bolniška blagajna T. B. P. D. v Ljubljani po tolikih letih žrtvovanja in prispevanja docela ogroženi v svojih temeljih.

Kateri zasebni nameščenec bi ne uvidel resnosti položaja, ko se nam sedaj vsiljuje načrti, ki bi zasebno nameščenstvo navzlic njegovim dosedanjim velikim žrtvam podredili v bolniškem in pokojninskem zavarovanju Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev? Ravno naše zastopstvo Zveze društev privatnih namešč. v Ljubljani je bilo oni činitelj, ki je preprečil take namere, katerih posledice bi značile za nas nameščence nikdar popravljivo škodo.

Zagovarjali smo in zagovarjamo še danes, da mora razširjenje pokojninskega zavarovanja sloneti na ločenosti in neodvisnosti od delavskega starostnega zavarovanja, da se mora pok. zavarovanje teritorialno raztegniti na vso državo in da se mora izvesti organizacija vsega državnega pokojninskega zavarovanja decentralistično, to je z več samostojnimi in neodvisnimi nosilci Pok.

Naše lovstva

Zborovanje naše zelene bratovščine

Likvidacija mariborske podružnice SLD — Ustanovitev lovskega društva Maribor — Živahen in stvaren potek lovskega zbora — Za predsednika je bil ponovno izvoljen Bogdan Pogačnik

V lovski sobi hotela »Orel« so se včeraj popoldne v častnem številu zbrali lovci z vse severne meje k likvidaciji dosedanje mariborske podružnice SLD in k ustanovitvi samostojnega lovskega društva Maribor, kakor to predvideva novi lovski zakon. Občnega zbora so se udeležili tudi predstavniki naših političnih oblastev in drugi odličniki ter prijatelji naše zelene bratovščine. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik podružnice SLD bančni ravnatelj g. Bogdan Pogačnik.

Uvodoma se je predsednik g. Pogačnik v toplih besedah spominjal tragičnega dogodka v Marseilleu, ko so naši lovci izgubili svojega najvišjega zaščitnika blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Stojte in s trkrami »Slava« so počastili spomin velikega pokojnika, nato pa prisegli vernost in vdanost njegovemu nasledniku našemu mlademu kralju Petru II. Na predsednikov predlog je bila z zbora poslana vdanostna brzojavka maršalatu dyora, pozdravna brzojavka pa ministru za šume in rude dr. Jankoviču ter banu dr. Natlačenu. Pozdravna brzojavka se je poslala tudi še predsedniku Slovenskega lovskega društva g. dr. Lavrenčiču v Ljubljani. V toplih besedah se je predsednik nato spominjal vseh umrlih članov in lovske čuvarje v pretekli poslovni dobi, katerih spomin so naši lovci počastili z vzkliki »Slava«.

Predsednik g. Bogdan Pogačnik je navzočim lovcom v zgoščenih besedah poročal o sklepih jesenskega zasedanja lovskega parlamenta v Ljutomeru, kakor tudi o delovanju podružnice v preteklem poslovnem letu. Naglasil je, da je glavni uspeh podružničnega prizadevanja obliगतorno članstvo, glavni uspeh jesenskega zasedanja v Ljutomeru pa je obvezno zavarovanje vseh lovcev. Doslej so bili zavarovani za primer smrti in nesreče samo lovski čuvarji, odslej pa bodo zavarovani za slučaj smrti in nezgode vsi člani velike zelene bratovščine, in sicer za slučaj smrti za 5000 Din, za primer invaliditete pa za 15.000 Din in ne bo potrebno zato plačevati nobenih posebnih dajatev.

Sledilo je poročilo podružničnega tajnika prof. Šaupca. Tajnik je podal kratak historiat 12letnega podružničnega

zavodov v Ljubljani in drugih večjih upravnih in gospodarskih centrih, ter da naj imajo vsi zavodi svojo samoupravo in svojo administracijo.

Načrt uredbe o razširjenju pok. zavarovanja, ki ga je poslal Pok. zavod v Ljubljani g. ministru in tudi načrt besedila za novo pooblastilo, ki naj bi bilo sprejeto v fin. zakonu 1935/36, je osnovan na načelu samostojnosti namešč. pok. zavarovanja in na načelu decentralistične organizacije zavarovanja, ter na načelu enakih pravic in erakih dolžnosti vseh zavarovancev napram vsem pok. zavodom v državi.

Mi vztrajamo slejkoprej na svojem že večkrat povdaranem in danes v javnosti ponovno iznešenem stališču in smo odločno proti vsem načrtom, ki bi zagovarjali centralizacijo teh za vse nameščence tako izredno važnih socialnih zavodov, ki jih kakor znano zagovarja tista skupina zasebnih nameščencev, ki sklicuje za danes zvečer neko zborovanje.

Da bomo pa mi in naša matica v Ljubljani ta svoj program, ki predstavlja prave interese našega zasebnega nameščenstva, s tem večjo doslednostjo zastopali, zato apeliramo na nameščenstvo, ki je že organizirano in tudi ono, ki še ni organizirano, da se še tesneje in krepko zgrne v njenih društvih in organizacijah, ki predstavljajo v Sloveniji najmočnejšo zastopnico privatnega nameščenstva.

Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev v Mariboru.

delovanja in v svojem poročilu poudaril, da si je zlasti mariborska podružnica pridobila mnogo zaslug k napredku lovstva ob severni meji in pri podkrepitvi prave lovske zavesti med lovci. Tudi je podružnica pomagala pri razdelitvi lovske zemljišča na novo komasiranih občin, priredila je strelske tekme in tako smoteno vršila propagando za razvoj našega lovstva. Blagajniško poročilo je podal blagajnik ravnatelj g. Rajko Boltavzer. Iz njegovega poročila je razvidno ugodno finančno stanje mariborske lovske podružnice. Podpredsednik g. dr. Fludernik je poročal kot podružnični knjižničar. Podružnica ima lepo število strokovnih knjig, po katerih so pridno segali naši lovci. O gospodarskem stanju mariborske podružnice SLD je poročal podružnični gospodar g. Robert Vukmanič. Poročilo strelskega odseka je podal dr. Kovačec. V svojem poročilu je naglasil, da je mariborska podružnica mnogo žrtvovala za propagandno streljanje in da si je na letošnjem jesenskem streljanju priboril prvenstvo njen strelski mojster g. Vukmanič, ki je obenem tudi prvi dravske banovine. Poročilo propagandnega odseka je podal g. Stergar, za pravni odsek pa je poročal g. dr. Šmid.

Sledila so nato poročila podružničnih krajevnih odsekov. Za slovenjegraški odsek je poročal meščanskošolski ravnatelj g. Sentjurec. Sprejet je bil njegov predlog, naj bi se odstrel srnjadi zaščitil s 1. decembrom, ker nekateri lastniki lovišč, pa tudi zakupniki lovišč neusmiljeno streljajo srnjad. Za sentjurski odsek je poročal g. Stanko Trčelj, za slovenjebistriškega pa g. Kristan. Na predlog nadzornega odbora je bila izrečena razrešnica blagajniku in celokupnemu odboru.

Občni zbor je nato razpravljal o likvidaciji podružnice SLD in o ustanovitvi novega lovskega društva Maribor ter o prenosu aktiv in pasiv starega društva v novo. Pri tej priliki je predsednik Pogačnik naglasil, da je tudi v novih pravilih avtonomija društva popolnoma neokrnjena. Po kratkem presledku je sledil ustanovni občni zbor Lovskega društva Maribor. Na dnevnem redu so bile volitve upravnega odbora novega društva. Z vzklikom in soglasno ter z ve-

likim odobravanjem je bil izvoljen za predsednika Lovskega društva Maribor dosedanj za naše lovstvo tako zaslužni g. Bogdan Pogačnik. V odbor pa so bili izvoljeni: Šaup, Boltavzer, dr. Kovačec, Vlašič, Vukmanič, dr. Lipold, Cinfeld, dr. Cazafura, dr. Šmid, Donjko, Babič, Kasper, dr. Senekovič, Stergar, dr. Ročič, dr. Glančnik, Hartinger, Sprager in Vodopivec. Za predsednika upravnega odseka je bil izvoljen dr. Šmid, za predsednika propagandnega odseka Stergar, strelskega odseka pa dr. Kovačec, za preglednika računov sta bila izvoljena Perme in Vidmar.

Izpred sodišča

„Aufbiks“ in njegove žrtve

Mali kazenski senat pri tukajšnjem okrožnem sodišču je danes dopoldne zopet obravnaval žalosten slučaj podivjanosti na našem podeželju. Današnji slučaj je tem žalostnejši ker je zahteval mlado življenje. Tisti vzklik »aufbiks« je že zahteval toliko gorja in žrtev, zlasti na Dravskem polju, in osvetljuje tudi današnji slučaj, kako lahko tiči nož v žepih podeželskih fantov, ki segajo po njem ob najmanjši priliki.

Pred sodnike je stopil 30letni vinčar Feliks Springer iz Dragučeve, ki ga je državni tožilec dr. Hojnik obtožil, da je dne 27. oktobra t. l. usmrtil posestniškega sina Jožefa Kurnika. Iz obtožnice posnemamo, da so kritični večer pri posestniku Ivanu Babiču v Dragučevi kožuhali. Kakor navadno so se tudi pri Babiču ob tej priliki zbrali sosedi med njimi tudi današnji obtoženec Feliks Springer. Ko so okrog polnoči končali z delom, so se fantje podali pred hišo, da se še nekaj pomenijo. Usoda je hotela, da je prišla mimo Babičeve hiše dobro razpoložena družba, iz katerih vrst so se slišali klici »aufbiks«. Brez vsakega prekanja je mirno stopil Feliks Springer k družbi, ter vprašal, kaj se klici »aufbiks« tičejo. Ni pa počakal odgovora, temveč je potegnil iz žepa nož ter brez vsake besede zabodel Jožefa Kurnika v hrbet, ki se je zgrudil ter obležal v mlaki krvi. Ranjenega Kurnika so takoj naložili na voz ter ga prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer je dva dni pozneje podlegel poškodbam Feliksa Springera so orožniki aretirali in zaprli. Pri današnji razpravi se je Feliks Springer zagovarjal s silobanomčeš, da sta ga dva moška od družbe napadla ter je v skrajni sili, ko je ležal na tleh, potegnil nož in ga zasadi Kurniku v hrbet. Številne priče pa so izpovedale, da Springer ni bil napaden, marveč je brez vsake besede Kurnika zabodel.

Razprava je trajala dve uri in je senat, ki mu je predsedoval sos. dr. Tombak, po polurnem posvetovanju sklenil, da se razprava prekine v svrhu zaslišanja novih prič, in sicer glede tega, ali je bil obtoženi Feliks Springer razen noža oborožen še s kakšnim kolom.

Iz gibanja naših šahistov

Kakor je »Večernik« že poročal, so ustanovili nedavno v Framu šahovski klub. Na ustanovni občni zbor so povabili tudi znanega mariborskega mladega šahista Ivana Lešnika, ki je odigral proti reprezentanci izbranih framskih šahistov slepo simultanko na šestih deskah. Lešnik je dobil 4 partije, izgubil je proti Viljemu Zamoli, remiziral pa proti načelniku kluba Emilu Zamoli.

V nedeljo 8. t. m. je nastopil Lešnik v Slovenski Bistrici, kjer je tudi odigral slepo simultanko na šestih deskah. Dobil je pet partij, izgubil pa eno proti gosposdu Krulcu.

V soboto 21. t. m. zvečer pa nastopi g. Lešnik s šahovsko simultanko v kazinski dvorani. Simultanka bo v okrilju Združenih mariborskih šahovskih klubov. Udeleže se je razen Mariborčanov tudi reprezentanti okolice ter klubov iz Ptuja, Slovenske Bistrice, Framu in Ruš. Bo to nekakšna rekordna simultanka na 50 šahovnicah, zanimiva zlasti še zaradi tega, ker jo bo odigral mladi komaj 20letni šahist.

Spominjajte se CMD

Mariborske in okoliške novice

Jubilej naprednih akademikov

Sestdesetletnica Jugoslovanskega akademskega društva »Triglava« v Mariboru, dne 14. decembra 1935.

Dne 31. oktobra 1875. leta so v kavarini »Ob botaničnem vrtu« v Gradcu ustanovitelji zasadili skromno stebelce, ki mu je bilo usojeno, da se razraste, požene veje in obradi tisočeren sad.

Vsadili so stebelce na rodna tla. »Sloga« in »Vendia«, ki sta očistili ozračje, sta dali stebelcu pravo smer, da se mu ni bilo treba vpogibati in krivenčiti, marveč je raslo in raste v svoje šestdesetletje, katero se bo dovršilo dne 14. decembra 1935. Spremenili so se časi, veje so se razrasle, pognale brstje in mladiki, a povsod so enaki listi znak, da so vsi iz tega drevesa, ki so ga vsadili dne 31. oktobra 1875. ob graškem botaničnem vrtu. Življenja veter je pač potegnil skozi veje tega drevesa in mu odtrgal liste in jih odnesel križem sveta. Pa kamorkoli so padli, povsod so še pričali, da so z veje »Triglava«. Da napravi vez med temi Triglavani, se je ustanovilo tudi staršinsko društvo »Triglav«, ki obhaja ob istem času že svojo 25letnico.

Mladi in stari bodo ta dvojni jubilej obhajali dne 14. t. m. v Mariboru v hotelu »Orel«, kjer se bo vršila slavnostna seja, katere namen je, dostojno proslaviti oba jubileja. Po tej slavnostni seji pa bo sestanek vseh Triglavancov. K slavnosti so se prijavili številni aktivni člani, kakor tudi starešine, prijavili so se zastopniki najrazličnejših akademskih društev in različni uradni zastopniki. Slavnostna seja ima namen, da se v kratkih potezih prikaže delovanje staršinskega društva in aktivnih edinic »Triglava«. Ta večer se bodo zopet poživele stare prijateljske vezi med starešinami, pojačale vezi med mladimi in starimi, da korakamo tako naprej v slogi in ljubezni za skupno stvar našega akademskega človeka.

Še je v spominu sijajna prireditev 50letnice. Hitro je minilo prvo desetletje po tej slavnosti. Polagali bomo bilanco in na podlagi dosedanjih izkušenj kovali nadaljnje načrte, da bo tudi sedmo desetletje tako plodovito kakor je bilo čisto. Kakor doslej, hočemo tudi v bodoče »Triglavu« posvetiti vso ljubezen, naše delo in vso srečo. Prepričani smo, da bo naš apel na udeležbo k šestdesetletnici »Triglava« našel mnogo odziva k slavnosti v našem lepem obmejnem Mariboru.

Odprta noč in dan so groba vrata... V splošni bolnišnici je preminula v starosti 65 let zasebnica Marija Zlokernikova. — V Loški ulici 5 je umrla zasebnica Helena Urbaničeva, stara 88 let. — Na Tezmem je preminul na Ptujski cesti 59 v starosti 74 let hišni posestnik in bivši pekovski mojster Franc Kugler. V porodnišnici je preminula v starosti 54 let soproga poštnega poduradnika Ivana Belec. — V splošni bolnišnici je podlegla neozdravljivi bolezni zasebnica Terezija Paulak, stara 61 let. Žalujemo naše toplotno sočutje!

Posestne spremembe. Hišni posestnik Hinko Battelino je prodal trgovcu Josipu Pirichu v Mariboru hišo in parcele v Mlinski ulici 35 za 140.000 dinarjev. — Mestna občina je prodala vpokojenemu kapetanu Karolu Laznički parcelo v izmeri 695 m² v magdalenskem predmestju za 10.425 dinarjev. — Železničar Franc Penko je prodal artistini Rozi Šanderjevi parcelo v izmeri 538 kvadratnih metrov v magdalenskem mestnem okraju za 12.500 dinarjev. — Posetnica Josipina Lorber je prodala Valentinu in Mariji Ekerjevi del parcele v Jadranski ulici.

Amnestija... Na podlagi amnestije je bilo izpuščenih iz zaporov na področju mariborskega okrožnega sodišča 92 jetnikov. Amnestija se razteza tudi na 101 pridržanih, ki kazni še niso nastopili, dalje na 22 obtožencev proti katerim na se je postopanje ustavilo, ter na 28 pri-

zadetih, ki so se pritožili na višjo instanco. Na področju mariborskega središnega sodišča se nanaša amnestija na 153 primerov.

Likof... Pri novih šolskih stavbah v magdalenskem okraju bodo te dni praznovali likof. Mestni upravni odbor je sklenil, da se vsem delavcem, ki so bili pri stavbi zaposleni, izplača kot nagrada enodnevna mezda, polirjem pa posebna nagrada.

Odpoved je le formalna. Z ozirom na vest, da je tvrdka Zelenka & Co. odpovedala s 14dnevno odpovednim rokom vsem delavcem službo, smo se informirali o zadevi pri obratnih zaupnikih te tekstilne tovarne. Doznali smo, da je celokupno delavstvo soglasno sprejelo odpoved, ki je bila le formalna in ki je potrebna, da se v onih šestih dneh očisti kotel in kurilne naprave. Ker so za to odpoved delavci že naprej vedeli, so že skozi tri mesece delali nadure, ki jih tovarna plačuje s 50% poviškom, da so na ta način že davno nadoknadili 6 dni, ko bodo za božične praznike počivali. Iz ust obratnih zaupnikov je naš poročevalec zaznal, da je bila odpoved produkt razmotrivanja med delavskimi zastopniki in vodstvom tovarne. Prav tako so obratni zaupniki dejali, da je vse delavstvo zadovoljno, ker bo lahko vsaj dostojno praznovalo Božič. Da je odpoved le formalna, kaže tudi dejstvo, da se bo vse delavstvo 2. januarja zopet povrnilo na delo na ista mesta in z istimi pogoji.

Kakor v Abesiniji... Nič ne pretiravamo, ko trdimo, da pri nas pošta slabše funkcionira kakor v Abesiniji. V rokah imamo pismo, ki je bilo oddano v Celju na pošto 7. t. m. in naslovljeno na točen

Danes v petek premiera vefilma „Mamica“ Grajski kino.

in jasen naslov z krstnim in rodbinskim imenom, ulica in hišna številka v Mariboru. Mariborski pismonoši pa pismo niso mogli dostaviti, čeprav prihajajo vsaki dan celo po dvakrat v urad, kjer je naslovnik zaposlen. Zato je mariborska pošta vrnila pismo 9. t. m. celjski pošti s pripombo »nepoznan«. Celjska pošta je poslala pismo nazaj v Maribor. Sedaj šele se je pričel pravi križev pot nedolžnega pisma. Šestkrat so mariborski pismonoši z velikim trudom skušali dostaviti pismo s točnim in popolnim naslovom »nepoznanemu« naslovniku. O tem priča šest uradnih podpisov na ovitku. Danes 13. t. m., — datum nesrečne številke — pa so imeli pismonoše to srečo, da so naslovnika vendarle našli. Iz Celja v Maribor je romalo pismo torej polnih sedem dni. Pa naj reče kdo, če so naše poštne razmere boljše od abesinskih!

Megla prši, snegec, poledica, mraz. Mariborski dilcarji si želijo še malo več snega. Smuk!

Planinski izgledi. Pohorski dom in Mariborska koč ob sedmih zjutraj: — 5, oblačno, vetrovno, 10 cm pršiča na podlagi 50 cm, smuka izborna, Ruška koč ob 7. zjutraj — 4, 5 cm pršiča na zamrznjeni podlagi 50 cm, smuka dobra, sankališče uporabno. — Lobnica na Smolniku: ob petih zjutraj: — 7, 10 cm na zamrznjeni podlagi 40 cm, smuka dobra. — Senjorjev dom: ob sedmih zjutraj — 7, oblačno, 10 cm pršiča na podlagi 50 cm.

Prva božična drevesca so se pojavila včeraj na trgu. Prodajala so se po 5 do 40 dinarjev.

Ljudska univerza. Danes v petek predava o Lužiških Srbih na podlagi prekrasnih diapozitivov g. prof. dr. J. Šedivý iz Maribora. Srbske pesmi bo recitiral lužiški Srb abiturijent g. Mič. V ponedeljek, dne 16. t. m. priredijo trije akademiki »Univerzitetni večer«, na katerem bodo razpravljali o kulturnem pomenu ljubljanske univerze in o položaju našega akademika.

Za Božič daruj lepi pisemski papir. Največjo izbero in izredno nizke cene pri Knjigarni Tiskovne zadrage. Maribor, Aleksandrova c. 13.

Nočno lekarniško službo imata daries Königova in Maverjeva lekarna, jutri v soboto pa Savostova in Sirakova lekarna.

Zrtev poklica. V zvonolivarni Bühl (sedaj Penk) v Melju se je včeraj popoldne pripetila huda nesreča. V omenjeni tovarni je bil zaposlen 37letni delavec Ivan Lobnik, stanujoč na Račvanjski cesti 6, kateremu je po nesrečnem naključju puhal vodni plin v oči. Takoj so ga poklicani reševalci prepeljali v tiskajšnji bolnišnico in je nevarnost, da bo nesrečni delavec oslepel.

Štorklja v gostilni. V neki gostilni v Vetrinjski ulici so snoči napadli brezposelno služkinjo Ivanko Babičovo porodni krči in povila je zdravo dete. Na pomoč poklicani reševalci so mlado mater prepeljali v porodnišnico.

Vlom v izložbeno okno. Včeraj je neznan storilec izrabil opoldanski odmor in s silo vdrl v izložbeno okno Alojzija Špragerja, elektropodjetnika v Vetrinjski ulici. Dolgoprstež je ukradel dva električna likalnika in elektriški termofor. Škoda je preko 500 dinarjev. Vlomilca, ki se je drznil pri belem dnevu vlomiti na najprometnejšem kraju, zasleduje policija.

Konj brez podkev. Ljudje so se včeraj dopoldne zgražali nad posestnikom Ivanom L. iz Dogoš, ker je vozil težak tovor s konjem, ki sploh ni bil podkovan in so mnogi očividci imeli priliko opazovati, kako se uboga žival muči. Brezsrčni voznik bo imel opraviti s policijo.

Današnji ribji trg. Cene so bile: moli 22 do 24, menule 12, cipri 20, karpi 12, ščuke 20, kablje 18, barbori 22, raki 22 dinarjev za kilogram.

Kakšno vreme bo. Dunajska vremenska napoved pravi: Ostalo bo mrzlo vreme, pooblaščenje krajevno različno, ponekod bo snežilo.

Ptujске novice

Neznatna rana povzročila smrt. Še komaj 15letni Ivan Gabrovec, posestnik sin, se je pred nedavnim neznanstvom ranil na desni nogi. Ker je rano zanežmaril, je v kratkem času nastopilo zastrupljenje krvi in so ga morali spraviti v ptujsko bolnišnico. Bilo pa je že prepozno in mu zdravniška pomoč ni mogla več pomagati. Izdihnil je v velikih mukah.

Sejem za prašiče v Ptuj. Ki se je vršil v sredo 11. t. m., je bil srednje založen, kupčija pa slaba. Prignali so 179 ščetinarjev, prodali pa 43. Povprečne cene za kilogram žive teže so bile sledeče: pršutarji 4.50—4.85 Din, mastne 5—5.85 Din, plemene 4.25—4.50 Din; prasce stare 6—12 tednov so prodajali po kakovosti od 70—120 Din komad. Cene svinjam od zadnjega sejma so ostale neizpremenjene. Prihodnji sejem za prašiče bo v sredo 18. t. m.

Ribniške novice

Prvi december je slavilo na dostojen način naše Sokolsko društvo v svojih prostorih v Josipdolu, kjer se je zbralo Sokolstvo vse okolice, ki je z zanimanjem sledilo izvajanjem različnih oddelkov telovadcev in drugim točkam.

Elektrifikacija naše vasi je bila že mnogo let predmet brezplodnega razpravljanja, pa je vsako pozitivno delo sproti zamiralo na brezplodnem razpravljanju in v gostilniških debatah. Končno se je odločilo za elektrifikacijo vasi in oskrbo javne razsvetljave Opleševalno društvo pod predsedstvom neumnega podpredsednika g. Ivana Krivca. Uvidel je, da naša vas, ki je center pohorskih letovišč in zimskosportnih krajev, mnogo trpi, ker ne nudi niti temeljnih zahtev za tujski promet, to je električne razsvetljave. Tok smo dobili sedaj iz elektrarne posestnika g. Podlesnika. Pred dnevi so tako zagorele v vasi žarnice v splošno radost vseh vasičanov, a v nekaj dnevih bo dogotovljeno delo tudi v skoraj vseh hišah naše vasi.

GRAJSKI KINO Telefon 22-19

Danes, petek, premiera najboljšega in najveseljivejšega Franciška Gaal-filma

„Mamica“

Tudi najbolj razvijen kinoobiskovalec se bo zadovoljil pri tem filmu. Kupite vstopnice pri predprodaji. Pripravlja se atrakcija za Maribor »Kraljevi valček«.

Matineja. V soboto ob 14. in nedeljo ob 11. uri napeta pripovedka iz divnega zapada »Resnica znaguje«. Kor: Maynard.

Kino Union. Danes, petek, grandiozno vedomelo »Bedniki« po istoimenskem romanu Viktor Hugo.

Narodna gledališča

REPERTOAR.

Petek, 13. decembra: Zaprt.

Sobota, 14. decembra ob 20. uri: »Malomeščani«. Red C.

Nedelja, 15. decembra ob 15. uri: »Beneška noč«. Znižane cene. — Ob 20. uri: »Poljska kri«. Znižane cene.

»Malomeščani«, Krefitovo prav uspešno in jedko tragikomedijo, ki se godi njeno dejanje nekaj mesecev po izbruhu svetovne vojne, in ki jo bodo v teku letošnje sezone uprizorili tudi v Pragi (divadlo na Vinohradih) bodo prvič ponovili v soboto 14. t. m. za red C.

V nedeljo dve opereti po znižanih cenah. Popoldne ponove Straussovo komično opereto »Beneška noč«, zvečer pa Nedbalovo priljubljeno »Poljska kri«.

Prihodnja glasbena premiera bo »Bajadera«. To mnogo igrano opereto odlikujeta živahna, orientarno pobarvana glasba ter prav veselo in pestro dejanje.

»Vest« v režiji Cirila Debeveca, režiserja ljubljanske drame, pripravljajo kot naslednjo dramsko novost. Sodelujejo Rasbergerjeva, Kraljeva, Gorinškova, Nakrst, P. Kovič, Gorinšek, Košuta.

Kruh bo kupovala našim najpotrebnejšim otrokom preko najhujšega zimskega časa osnovna šola. Kruh dobivajo otroci opoldan. Kakor razumljivo, je to vezano s precejšnjimi stroški. Naše učiteljstvo je sicer nabiralo, a je nabralo le 300 Din, kar znači komaj kritje stroškov za nekaj dni. Apeliramo na vse one, ki imajo sredstva in srce, naj nam priskočijo na pomoč. Eventuelne podpore sprejema s hvaležnostjo šolsko upraviteljstvo.

Snežl. Nekaj dni že skoraj neprestano zagrinja naše smučarske poljane bela snežna odeja. Za nedeljo se nam obeta v okolici Ribnice, Pisknika in Senjorjevega doma idealna smuka. Do nedelje bo preskrbljen reden avtomobilski promet med postajo Brezno-Ribnica in Ribnico. Smuk!

Marenberške novice

Marenberški obrtniški teden. Tudi naši podeželski obrtniki so v teku tega tedna delali propagando za domače izdelke. Prejšnjo nedeljo so imeli zborovanje v gostilni Preglau, kjer sta govorila predsednik g. Capl in tajnik g. Bremenc. To nedeljo pa so obrtniki ter njihov naraščaj vprizorili znano ljudsko igro »Revček Andrejček«. Pokazali so, da stremijo naši obrtniki tudi po duševni hrani in razvedrilu. Igrali so pred nabito polno dvorano, tako, da lahko rečemo, da so dosegli svoj namen.

Citateljcam in čitateljem „Večernika“

sporočamo, da prične v soboto izhajati v našem listu nov roman:

Evgenij Sabanov:

„Maščevanje profesorja Kabaja“

Povejte, da bo naš novi roman senzacija, tudi vsem, ki še niso naši naročniki! — »VEČERNIK« je najcenejši dnevnik v Jugoslaviji in stane na mesec PO POŠTI SAMO 10 Din, DOSTAVLJEN NA DOM PA 12 Din.

Lepa hvala za vse, res za vse!

(Slika iz vojnega časa.)

Vojna vihra me je med drugim zanesla tudi v Bosno. Kot rekonvalescent sem poveljeval četi pri kadru nekega dalmatinskega polka. Zraven so mi obišli še šolo za častniške aspirante. Vojaki, ki so imeli potrebno izobrazbo, so se javili v to šolo. Tam smo jim utrpali v glavo razne vede in znanosti vojaškega značaja. Po prestanih izpitih so šli frekvantanti kot novopečeni kadet-aspiranti k svojim polkom na fronto. Tam so se »izkazali«, in večina jih je kmalu ostala na »polju časti«.

Med nami slovanskimi učitelji je veljala tiha navada: Vsak Jugoslovčan mora vsaj enkrat, po mogočnosti pa dvakrat pri izpitu pasti, Nemci, Madžari in Lahji pa morajo takoj prvič, če ne z odliko, pa vsaj s prav dobrim uspehom zdelati. Prvi so bili navidezno pobiti, drugi pa zelo ponosni, in so le z nekakim pomilovanjem gledali na svoje jugoslovanske tovariše. V svojem ponosu niso vedeli, kaj jih čaka »na polju časti«, butastim Jugoslovčanom so pa privoščili ponavljanje tečaja. V službi se nismo pretegnili, časa smo imeli dosti. Delali smo toliko, da nam niso mogli reči, da nič ne

delamo. Držali smo se krčevito naših stolčkov. Vedeli smo, da se vse bliža koncu, in da imamo interes le konec pospešiti.

Naše čete so bile polne že izmozganih vojakov, rekonvalescentov, mlečrozobnih fantov v vojaških suknjah. Čeprav so naš polk hvalili zunaj na fronti, se ni bralo na obrazu niti enega od moštva pri nas, da preveč kopirni na fronto. Zaposlevali smo jih kakor je pač šlo. In posla se je našlo dosti. Z oficielno hrano je bilo bolj slabo, neoficielna, t. j. kar so od doma dobivali, je bila pa dokaj dobra. Ni čuda, da je menaže vedno ostalo. Da tudi to uporabimo, smo gojili prašiče, kokoši, purane, ovce in koze. Za vse to so morali biti pastirji. Zgodilo se je, da je veleposestnik z doma pri nas prašiče pasel, itd.

Jaz sam sem se posebno zanimal za purane. Beli morajo biti in samice. Kupil sem na trgu tri lepe bele purice, katere sem hotel na čisto novi način gojiti. Jovo, prebrisan Dalmatinec, je veljal pri četi za bolj trapastega. Njega sem si izbral za pastirja mojim puricam. Z veliko spretnostjo je zgradil Jovo utico za moje tri varovanke, utrdil jo je proti vsakemu napadu kakoga dvo-ali štiri-nožca. Spletel je dolgo vrstico, na enem koncu še pripletel tri tanjše, na katere

je privezal purce. Tako smo ga videli vsak dan gnati moje tri belice na pašo in s pašo. Svoj posel je opravljal zelo vestno. Zjutraj je zginil, zvečer se je vrnil s sitimi puricami. Kje je bil ves dan, bi vedel sam Bog povedati.

Tako so rasle moje belice in se debelile v največji Jovanov ponos. Jaz pa sem se na tihem veselil dobre pečenke, in sem vedno ugibal, koga bom povabil, ko bodo pečene na miz. V izbi se nisem mogel zediniti, pač pa sem Jovi najljepši kos namenil. Moja šola se je bližala koncu. To pot sem imel tudi štiri frekvantante, ki so morali tretjič tečaj končati. Izpiti so bili pri kraju, naslednji dan morajo vsi k polku na fronto. Naveda je bila, da so frekvantati priredili posloven večer. Povabil so vse učitelje in tudi mene kot komandanta.

Ob navedeni uri smo se sestali v gostilni. Miza lepo pogrnjena, kopice krožnikov so pričale, da bo več vrst jedi. In bilo je tako. Dobri juhi je sledil na razju pečeni prašiček, nato puran s pritiklinami. Vse je bilo izvrstno pripravljeno. Izvrstna dalmatinska kapljica, ki so jo starši vojakov-dijakov poslali, se nam je prav dobro prilegla. Z menoj vred je vse hvalilo izborne purane. V duhu sem si predstavljal, kakšne bodo šele moje, pitane po čisto novi, moji metodi.

Začele so se napitnice. Spiro, tam reče od Imotskega doma, znan šaljevec, je v lepem govoru izrekal zahvalo nam oficirjem-učiteljem. Meni kot komandantu šole je pa še posebej naglašal zahvalo za vse ono, kar sem jim »vedoma« in »nevedoma« storil dobrega. V veselem razpoloženju smo ostali pozno v jutro, do odhoda vlaka. Podali smo si roke, želeli si sreče v bodočnosti. Pa je še enkrat pristopil Spiro in mi rekel: »Gospod, prav lepa hvala za vse, res za vse.«

Vlak jo je odkuril. Vračal sem se domov. Med potjo sem ponavljal Spirino besede: vedoma, nevedoma, za vse, res za vse. Kaj to pomeni?

Jovo vstopi v sobo. Nekam nemiren se mi zdi. Čez nekaj časa reče: »Gospod, oberljatna«, nestalo je tuka!

Tedaj sem razumel besede: vedoma, nevedoma, za vse, res za vse! Moje purice so bile na mizi! Spiro, ako kje živiš, vedi: Dobro si jo speljal. Prav od srca sem se nasmejal. Ne pa tako Jovo. Da ga potolažim, sem kupil druge purice. Vestno jih je pasel, še vestneje nanje pazil. Nismo pa doživeli, da bi jih pitane pojedli. Na razsulu monarhijske smo jih zaklali... X. Y.

Iz življenja in sveta**Zvočni film niz trikov in prevar**

Nobeden telefon ne zabrne v zvočnem filmu, nobena vrata se ne zapro in noben samokres ne počti, preden niso izrekli svojega mnenja strokovnjaki za zvočne efekte

Utrgal se je zemeljski plaz. Na tisoče ton kamena se vali po pobočju. Junak drame sliši naraščajoče bobnenje, sliši svarilne klice in v poslednjem trenutku potegne svoje dekle iz naročja smrti. Trenotek pozneje bi bilo prepozno. — Za nemi film bi bil tak prizor igranja. Snemanje scen, pri katerih ledeni gledalcu kri v žilah, je za operaterje čisto navaden posel. Toda, kako je z zvokom? Kako spravijo zvočni inženjerji in tehniki na ozki rob filma vse one zvočne odtenke, ki ustvarijo pri poslušalcu dojem, kako prihrumi lavina, zdrči mimo in utihne v globočini.

Zvočni film je niz trikov in prevar. Mnogi glasovi se slišijo celo naravnost, kakor pri samem snemanju. Višek trika je v tem, da se šumi prilagode aparaturi in potlej pravilno razvrste na izgotovljenem filmu. V ta namen je potrebno složno delo mnogih zvočnih inženjerjev in tehnikov, mikserjev in drugih sodelavcev. Na veliko žalost teh prezahtevnih ljudi pa dojem mikrofon glasove večkrat precizneje kakor uho. Visoki in nizki glasovi, ki jih dostikrat niti ne slišimo, pridejo v mikrofoni do ostrega izraza in motijo naravni zvok.

Debele betonske stene varujejo atelje pred zunanjimi šumi, ki bi utegnili motiti, včasih pa služijo tudi kot odmerne stene pri snemanju na prostem. Tako snemanje je včasih prav zanimivo. Skupina mladih strelja pred ateljejem z možnarji, ki naj bi posnemali detonacijo 40 centimeter-skih ladijskih topov. V danem primeru so snemali streljanje za neki film, kjer zapusti kraljica pristanišče prestolnice in jo morajo pozdraviti bojne ladje z obli-gatnimi streli. Nemi del filma je bil sneman mnogo prej in so šele naknadno kopirali vanj streljanje s primitivnimi možnarji, katerih streli so nadomeščali grmenje topov.

Zvočni inženjerji poskušajo povsod operirati sicer s prirodnimi zvočnimi efekti. V nekem filmu, ki prikazuje beg kznencev iz jetišnice, bi morale regljati strojne puške. Najprej so poskušali s slepim streljanjem, ki se je slišalo, kakor da bi tolkel po vodi. Voščene krogle, ki so jih potlej zamenjali z jeklenimi tudi niso dale pravega glasu. Šele pnevmatično kladivo, ki je tolklo ob desko, se je slišalo kolikor toliko naravno. Manjkali pa so še vedno vsi karakteristični zvoki strojne. Ostri streli imajo tako silen učinek na mikrofoni, da jih lahko uporabljajo

jo samo s posebnimi dušilnimi napravami. Šele potem se sliši streljanje in živžganje krogel tako naravno, da gre gledalcu skozi kosti in mozeg.

Če snemajo na primer prizor, kako neki policist na motornem kolesu zasleduje zločinca, potem snemajo prizor najprej nemo, brez zvočne spremljave. Šele nato pride v atelje motorno kolo, da posname tri zvočne trakove njegovega ropotanja. Na prvi trak zabeležijo enako merno brnenje motorja, na drugega ropot pri pogonu, na tretjega pa, kako motor zavira in se ustavi. Za popolno sliko so potrebni še signali s hupo. Trakove s hupanjem pa izdelujejo kar na debelo, da jih imajo vedno na zalogi. Končno vse štiri trakove pravilno zlepijo in primerno pristržejo, če je film predolg.

Z rafiniranimi ukrepi so torej zvočni inženjerji zelo popravili zvok v najnovejših zvočnih filmih. Toda vse to je šele neznamen del izboljšanja, ki so nujno potrebna. Današnji razvijeni in nezadovoljni svet zahteva, da se glasovi ne slišijo samo naravno, marveč tudi prijetno. Zaradi tega si morajo in si bodo morali zvočni inženjerji vedno pomagati z umetnimi posnemalci glasov in šumov. V tem pogledu je dosežen že kolosalen napredek. Naivni časi, ko so posnemali sikanje pare pri lokomotivi z drdranjem žične krtače po bobnu so minili. Umetno proizvajanje zvočnih efektov je dandanašnji že posebna znanost. Konstrukterji pomožnih zvočnih aparatov se približujejo prirodnim zvočnim virom. Sleherni dan prinese kakšno novost, ki jo posamezna podjetja skrbno čuvajo pred konkurenco. Mirno lahko trdimo, da je danes mogoče že vsak glas popolnoma naravno posneti z umetnimi pripomočki.

Pri filmanju na prostem pa ni največja težava naravni posnetek glasov, marveč eliminiranje motečih šumov. Nekatere rih prirodnih zvokov mikrofoni sploh ne prime. Pljuskanje valov v mikrofoni popolnoma utone v šumenju in akustični efekt postane docela nenaraven. Zato si morajo v tem primeru pomagati s posebnimi napravami, ki verno oponašajo šumenje in pljuskanje valov. Umetnost mora dandanašnji pač povsod nekoliko podpreti naravo in priznati moramo, da še ji dostikrat prav sijajno posreči.

„Čuvalite Jugoslavijo“**Gospodarska življenja**

Produkcija lesa v Sloveniji. Gozdarski oddelek naše banske uprave je izdelal statistiko o proizvodnji lesa v Sloveniji. Po tej statistiki je znašala produkcija drv 1.665.000 kubičnih metrov, od tega za tehnične namene 888.000 m³, za kurivo 625.000 m³, dočim se je za žganje oglja porabilo 49.000 m³ lesa. Skupno je bilo lani v Sloveniji 2061 primitivnih žag, ter 243 večjih, modernejših. Veliko število teh žag sploh ni obratovalo, ali pa le omejeno. Skupno so vse slovenske žage izdelale lani 330.000 m³ smrekovine in jelovine, 79.000 m³ bukovine, 9000 m³ hrastovine in 6000 m³ drugega lesa. Dovož lesa na žago je bil mnogo večji, kot je znašala produkcija, in so se s tem nakopičile na žagah velike zaloge.

Mali oglasi**Razno**

HALO! V soboto, 14. t. m. vsi na domače kolone! Pojedina klobas, izborna vina, koncert. Vabi gostilničarka gostilne Čolnik, Tvorliška 30. 5682

PERJE

puh, pernice, odeje, vatrane in flanelaste, zavese, preproge, pregrinjala za divane in postelje, namizne garniture ugodno in poceni pri Novaku, Koroška cesta 8, Vetrinjska ulica 7. 4285

BRZOJAV!

Danes večerja, sveže morske ribe pripravljene na različne načine. Gostilna Vicel, Rotovski trg 8. 5685

MORSKE RIBE

Povodnikova specialiteta: Ribja salata, ribja marinada, rakovi repi, rakov rižot, kovač (sanpiero) itd. Prima dalmatinsko kakor tudi štajersko (Ljutomerčan) vino. Restavracija »Novi svet«. 5684

Sobo odda**SOBA**

se odda takoj v podnajem. Strossmayerjeva ul. 28-II nadstr., stanovanje števil. 9 5512

Spomnite se CMD**Sokolske vesti****IZ ŽUPNEGA NAČELSTVA.**

Smučarski sodniški izpiti se vrše 21. in 22. decembra v župni pisarni. Prijave poslati do 15. decembra. — Župna načelnica s. Nada Mačusova je radi zdravstvenih razmer odložila načelniško mesto ter vodi posle župne načelnice podnačelnica s. Nela Primčeva. — Župni prednjaški izpiti, ki se bi naj vršili 14. in 15. decembra, so preloženi na januar. — Sokoli-smučarji naj si oskrbe sokolske smučarske znake. Zdravo!

Daruite za spomenik Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Mariboru!

Kupim**Hranilno knjižico**

Mestne hranilnice v Mariboru iščem v znesku od 100.000 do 500.000 dinarjev za polno vrednost proti vknjižbi na prvem mestu in proti obrestovanju po dogovoru in tedenskem odplačevanju. Jamstvo prvovrstno, objekt izvanredni. Ponudbe na upravo lista pod »Zasigurano jamstvo 1936« na upravo lista. 5633 Nudim po ugodni ceni

Stanovanje**SOBO IN KUHNJO**

oddam takoj mirni stranski. Studenci, Kralja Matjaža ulica, nova hiša. 5670

Kupujte svoje potreščine pri naših inserentih!

Lepa svila

od Din 10.— naprej

5460

Trpinov bazar

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prezalostno vest: da je moja mama, gospa

Marija Zlokarnik

po dolgotrajni boleznici dne 12. decembra, previdna s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nenadomestljive pokojnice bo v soboto, dne 14. decembra ob 14.30 izpred mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju na magdalenško pokopališče.

Sv. maša zadušnica bo brana v ponedeljek, dne 16. decembra ob 7. uri v župni cerkvi sv. Magdalene.

Viktor Zlokarnik, sin za ostalo sorodstvo.

5694